

Moftul Român

DIRECTOR I. L. CARAGIALE

20 BANI NUMERUL

LA GRANIȚA

Ofițerul de serviciu, — spre a se conforma
ordinelor d-lui Hamangiu, — vrea să convingă pe
călătore care e destul de drăguță și fără
„Fin de Siècle”

Comerțul nostru Exterior

Astăzi e cunoscut și răscunoscut adevărul axiomatic : între importul și exportul unei țări e un strâns raport ; o țară trebuie să caute să exporte mai mult de cât importă ; în tot cazul o politică economică înțeleaptă cere ca guvernele să stabilească o armonie cât se poate mai perfectă între import și export !

Făcut-am noi așa ? Cu regret trebuie să răspundem : Nu ! — un *nu* formidabil.

Dar aceasta încă nu' i nimic, fiindcă mai este vreme de reparat greșalele noastre. Și cum tocmai acum e vremea când noi, particularii, ne reparăm galoșii, șoșonii, botinele, paltoanele, etc... guvernul nostru, pentru a repara finanțele țerei, credem că va mai lăsa de-o parte acțiunea sa pentru repararea majorităților parlamentare și ne va asculta cu atențiune...

Iată, mai în special, de ce e vorba.

Data fiind concurența strasnică, pe care ne-o fac Americanii cu grânele, dat fiind și faptul că industria țării noastre va rămâne încă multă vreme în stare de moft, — moft sprijinit numai de legea pentru încurajarea industriei naționale române, — rămâne să ne gândim serios la exportul nostru, adică să creăm o sursă respectabilă și inepuizabilă dacă se poate.

Ei bine, *Moftul Român*, neținând seama că la guvern nu se află amicii săi, totuși presintă soluția sa, care, dacă nu' i eminenta genială, în tot cazul e utilă.

Poftim.

Să exportăm plevușca noastră literară!

Nu' i așa că ar fi și nostim, și bănos exportul României ?!

Băgați seama, aici nu' i ca la puțurile de petrol : cheltuești pentru instalații, găurești pământul pînă la sute de metri de adâncime, pentru ca în definitiv să găsești 0 litri, 0 gr. de petrol, iar în schimb 1.000.000 kgr. de prostie inginerească ; nu ! cu plevușca e bob numărât : ce se fac sutele de liceanî din atâtea populate licee românești ?..

Desigur că devin cu emfasă plevuşcă literară.

Iată acum și exemple imediate de exportare:

Iuliū Dragomirescu! Cine ar putea tăgădui că această mostră genială de plevuşcă ridiculă n'ar fi bună de export?!.. Ba, putem căpăta preț bun pe Dragomirescu, dacă vom ști pe ce piață să ne presintăm cu dânsul!..

Nici nu mai încape îndoială că piața cea mai potrivită, mai avantajoasă, e a Moscovei! Acolo: misticismul, virginitatea, moralitatea, genialitatea, creștinismul, sunt foarte căutate și, cum Iuliū le posedă pe toate într'un grad foarte înalt, ni l'ar cumpăra Muscalii cu un pungociu de carboave!..

Și, desigur, așa ceva trebuie visteriei statului!

C. A. Ionescu-Caion! Iată alt specimen de plevuşcă literară: critic-istoric; pe acesta putem să'l expediem în Constantinopol....

— Dar pe mine, pe mine unde?!.. Protestez!.. strigă selivisitul *Gr. Sfinx*, romancierul.

— Ei bine, atunci să te ducem la Constantinopol;.. când te-o vedea Sultanul ori Vizirul, cum ești băiat draguț, numai decât te ia valet intim!

— Mersi.

— Pentru puțin!.. Încă ceva... Ține la preț, căci domnul Pallade a'nghețat la visterie!

— Dar pe *Caion* cui îl dăm?!

— Să'l dăm pe piața Germaniei, spre ex. la *Disconto Gesellschaft*.... Nu, uitasem că *Disconto* exploatează petrol, nu spanac!.. Atunci să'l dăm Impăratului Wilhelm!!!

— Nu, nu! nu se poate, n'am nimerit-o: *Caion* e'n-stare să critice pe Impăratul și te pomenești că ni'l dă înapoi!..

.... Unde să'l trimitem, frate, cui să'l dăm?... Dar mai la urma-urmei, să'l dăm dracului și tot vom căpăta un bănuț pe dânsul! Pe vremea asta de criză un venit cât de mic e foarte bine venit!..

— Aide, Domnule Sturdza, ordonă d-lui Pallade să pregătească proiectul de lege... Subsemnatul, în schimbul unei modice diurne, stă la dispoziția dv!..

PREVEDERE

- Uzați, vă rog, de-această pastă
Și vă va trece nevralgia,
Zicea clientei farmacistul
Tot lăudându'și doctoria.
- Am auzit, e foarte bună,
E lăudată și'n ziare;
Dar mi s'a spus că după dânsa
Se umflă gâtul și te doare!
- Am prevăzut aceasta, doamnă,
De-aceea, când simțiți dureri,
Vă recomand flaconul ăsta...
Vîndut-am foarte multe erî.
- A! elixirul d-voastră
E excelent, știu, pentru gât,
Dar câți îl întrebuintară
Toți au surzit numaidecât.
- E foarte-adevărat, coniață,
Intru câtva auzul piere;
Dar am remediū esicace, —
Am fost și-aci cu prevedere!

Nu vi'l vînd scump, e de reclamă:
Cu zece lei îl ia oricine....
Priviți, e un cornet acustic,
Ad-hoc și inventat de mine!..

CAIR.

Din carnetul unui fost judecător

I

Inculpatul e dat în judecată pentru că a bătut crunt pe o femeie, care voia să-i ducă la oborul de gloabă vitele prinse în holdele ei.

....., fractura cubitusului și radiusului mâinei drepte... două luni de incapacitate de lucru...“ zice certificatul medical.

Martore de fapt: muma, cumnata și o vară a inculpatului, femeii cari au sărit împreună cu dânsul să scape vitele.

La înfățișarea trecută s'au ascultat fără jurământ mama și cumnata. Au răspuns că nu știu nimic. Azi e de ascultat vara.

Înainte de a fi adusă martora, se întreabă inculpatul. Răspunde cu tărie că nu e adevărat, „nu știe la sufletul lui“; — pe reclamantă trebuie să o fi bătut bărbatu-său, care se îmbată în toate zilele și acum aruncă vina pe el, fiindcă se găsesc în prigonire pentru un pogon de pământ și ca să-și scape pe bărbatu-său.

Avocatul inculpatului face semne de aprobare din cap. E foarte mulțumit de răspunsul clientului său.

Vine martora.

E galbenă, — se codește, — ține crucea numai cu vârful degetelor, îngână jurământul cu gura pe jumătate; se închină pe dos, de jos în sus.

Judecătorul către martoră:

— Ia seama! Ai jurat pe sfânta cruce, înaintea lui Dumnezeu, care vede și știe toate, că ai să spui adevărul. Legea te pedepsește, dacă s'o

dovedi că spui neadevărul. Dar înainte de lege să te gândești la Dumnezeu, care nu doarme și te lovește când cu gândul nu te gândești, în ce ți-e mai drag. Dacă ai spune minciuni și ți s'o întâmpla pe urmă vr'o urgie, degeaba o să te închini, degeaba o să te bocești. Să-ți aduci aminte de jurământul de astăzi!..

În vremea asta inculpatul se sucește de colo pînă colo, parcă l'ar înțepa ceva în spate, — își strînge mereu cojocul la sîn. Intrerupe pe judecător:

— Sta! A minți' maica și cumnată-mea Manda.

Eu am bătut-o; (către vară-sa, care și-a pierdut cu desăvîrșire cumpătul). Spune drept, Lino!... Cum ne-am dus să luăm ghitile... cum a da' să ne oprească, cum am lochit-o, cum am pisat-o (își strînge cojocul la sîn) spune drept... spune tot..

Se oprește, se uită rușinat în dreapta și în stînga la lumea din sală, pe urmă lasă capul în jos și, răsucindu-și căciula, zice simplu:

— Imi sunt acasă amîndoul copilașii bolnavi de anghină în gât!

BRĂTESCU-VOINEȘTI

VISTAVOIUL

Era pe vremea când purtau
cucoanele niște turnuri,
Ș'un malacof piramidal
și alte multe umpluturi...

Ion Ciorteiă, un țopîrlan,
un românaș de viță veche,

Purtând suman, purtând ițari
și-o țurcănească pe ureche,

A fost luat la militari...
da 'n loc să dea de greu și el,
Ion ajunse vistavoiu,
la domnul Colonel.

Băiat voinic, făcea de toate
era rîndaș, spălătoreasă,
Și vizitiu și bucătar,
și sofragiu și fată 'n casă.

Ion putea fi ori și ce,
mă rog, și doică-ar fi putut;
Dar moșa casei l-a aflat
că are laptele bătut.

Așa, Ion cu colonelul
lucra 'ntr'o seară la grăpat;
Când iată doamna înfoiată
sus în balcon s'a arătat.

Ion numai-decât se 'ntoarse
și se opri pe gânduri dus,
Uitându-se plin de mirare
la malacof în sus.

Don' Colonel îl întrebă:
„Ce te-ai holbat așa, țigane?
— Mă mir, trăiți, don' Colonel,
mă mir de ce vîz la cucoane:

Cu malacofü-aşa umflat
 cum poţi s'o pupi? că nu se poate
 Nicî să te-apropii. — Măi, ce prost!
 Când vreaü s'o pup, şi'l scoate.

Şi'l scoate? a răspuns Ion;
 aşa ți-e vorba?... A-o-leü!
 Aşa, trăiți, don' Colonel....
 Aşa... o pup şi eu!

ION

SIC TRANSIT....

Citim în „Monitorul Oficial“:

„D-nu Dumitru Găureanu, domiciliat în oraşul Buzău, strada Triumfului, No. 30, a făcut cerere la acest minister pentru schimbarea numelui său patronimic de „Găureanu“ în acel de Constantinescu, spre a se numi Dumitru Constantinescu.

Domnule Găurene, noi ghicim ce te-a decis pe Domnia-ta să'ți schimbi numele:

Hotărîndu-te să pui capăt vieței de holtei, vei fi cerut o fată care'ți place dumitale.

Fata, în fața perspectivei de-a se numi „Madam Găureanu“, a refuzat de a deveni soția d-tale, deși poate că ești om cum se cade și ai un fisic plăcut. Dar are și ea puțină dreptate, iată pentru ce:

Uită un moment cum te chiamă și gîndește-te, așa abstract, la vreun om pe care l'ar chema „Găureanu“. Nue așa că ți'l închipui, fără să vrei, ca pe o ființă ciuruită de găuri? Așa fiind, îți explici refuzul domnișoarei de a se numi „Madam Găureanu“, fiind foarte modestă și mulțumindu-se pe puțin....

Dar să lăsăm astea: Găureanu a murit, trăiască Constantinescu.!

RIAC

Ziaristii Americani

— Schiță de scene și portrete americane, descrise de un European care n'a văzut niciodată America. —

Intre Tom și James, doi bavi ziaristi din New-York e mare ură; ca o flacăra neagră, neadormită, ura stă țeapănă de două zile dinaintea ochilor lui Tom, nelăsându'l nici să doarmă.

Dar cine 'i Tom și de ce urește dânsul cu atâta furie pe James?

Tom e colosul de reporter de la *World*, foarte cunoscutul ziar american; Tom e reporter minunat, dar are un mare cusur: n'are talent literar și 'n schimb are multe rude, cari se ocupă cu literatura, însă nici ele n'a talent.

Acum se cam explică pe jumătate de ce Tom urește pe James.

A, tocmai! Dar James cine e?...

James e secretarul de redacție de la *New-York-Herald*, un ziar și mai cunoscut în lumea toată., foarte bine informat și excelent scris. Dar, în vremile noastre de concurență și tiraj, de sigur că *New-York-Herald*, ori cât de bine ar merge, tot mai bine 'i-ar merge dacă ar putea să doboare pe *World* și prin urmare să nu mai aibă niciun concurent. Odată acest raționament făcut în capul directorului ziarului *Herald*, a și ajuns baza unui întreg sistem de luptă. Când *World* a avut o depeșă, la ediția a cincea, din războiul greco-turc și *Herald* n'a avut-o decât forfecând-o, directorul a încrețit din sprincene, s'a uitat crunt la secretarul de redacție și a amendat cu 50 de dolari pe correspondentul special de pe câmpul de război.

În vremea războiului Spano-American se 'nțelege că *Herald* a avut toate telegramele cele mai bune; însă, o cruzime a reportajului! — domnul director 'și-a închipuit că în țară n'are voie nimeni să facă să se întâmple ceva... americanesc.

Desiluzie însă, amară desiluzie! Când *Herald* anunța victoriile Americanilor și exalta obștia cu entusiasm

răsboinic, ediția a șasea a ziarului *World* aducea senzaționale amănunte asupra unei crime îngrozitoare, în care totul era fioros: asasinul, asasinatul (erau mai mulți asasinați) teatrul crimei, spectacolul naturii, complicii, intriganții fioroși... era o înfiorare din creștetul pînă 'n tălpile cititorilor.

Când a aflat directorul aceasta, s'a repezit la secretarul de redacție și a început să țipe la el ca o panteră; James, american prin excelență, s'a sculat rece și, cu o ironică filosofie, zise:

— Stimate și mult iubite domnule director! Cred că veți fi foarte mulțumit dacă vă voiți declara că sunt un imbecil; asta însă nu m'a împiedicat și nu mă va împiedica nici de acum înainte să aduc servicii colosale gazetei d-v. Știți foarte bine că James ține la onoarea numelui său de american și la onoarea ziarului d-v. renumit. Așa dar, amendați-mă cu o sută de dolari, fiindcă *World* a apărut cu un articol de reportaj, pe care eu, ca secretar de redacție, a trebuit să'l prevăd, și acordați-mi imediat cincii mii de dolari ca să plec eu însumi să cercetez și pînă mîni aveți toate amănunțele, mai multe amănunte și mai senzaționale decât *World*... Cât despre această infamă concurență, fiți sigur că o să manevrez eu bine; peste trei zile veți vedea!...

Acolo unde domnește cultul sacrei datorii profesionale toate acestea s'au petrecut cu o iuțeală electrică: directorul, fără să zică o vorbă, scoase banii din buzunarul de desubt al sacoului său, James își puse pălăria 'n cap, mănușile în mîni și banii în buzunar, își luă bastonul și plecă să zdrobiască pe afurisitul său concurent Tom...

A douăzi *World* avea d'abia câteva palide informații, câtă vreme *New-York-Herald*, publică două lungi telegrame, un articol de reportaj, venit prin tren express și, fiindcă nu se putea să mai facă un tren express, al doilea articol veni prin ștafetă expresă... Toate astea erau făcute numai în ciuda ziarului *World* și directorul lui *New-York-Herald* nu mai putea de bucurie văzînd reclama turbată ce re-

dactorul său știuse să facă gazetai. Plăti toate cheltuelile și ridică lui James apunamentele cu 100 dolari; vestea aceasta 'i-o trimise chiar pe câmpul de onoare, ca să zic așa, al reportajului.

Seara veni James triumfător și spuse directorului planul său:

— Tom e concurentul nostru; el are principiile lui și nu vrea să vie la noi; *ar fi* un foarte bun reporter...

— Ce *ar fi*, ba chiar este!...

— Dușmanilor noștri nu se poate să le recunoaștem în gura mare meritele.

— Puțin importă...

— Ei bine, îmi iaă eă angajamentul să 'l distrug; el are o sumă de rude, am luat informații precise. Toate rudele lui scriu literatură și o scriu prost; deci eă, care sunt pe lângă altele și mare literat la *New-York-Herald*, am să public cronică literare, în cari o să'mi bat joc de talentul familiei Tom... Pentru ca lovitura mea să fie și mai nimerită, voiă analiza o piesă a unei doamne Tom... Uite-o! ceva fenomenal!...

Directorul sărută cu pasiune pe vrednicul său redactor și, cu inima plină de voe bună, se puse să'scrie revista.

James, așezându-ne la masa sa, începu să citească broșura ce-adusese, isbucnind din când în când în hohote de rîs, de'l făcea pe director să se uite curios la el.

...Meritosul secretar de redacție puse pe secretul familiei Tom: ei erau din Anglia, veniseră în America numai de cinci ani și se stabiliseră în New-York d'abia de doi; dar fiindcă Tom, reporterul, era un voinic zăplan, curajos și bețivan, îndată a 'nceput să facă scandaluri și prin urmare a ajuns cunoscut; ducea o viață destrăbălată, umbla prin toate cârciumele, vorbea cu toți bețivanii, pungășii și agenții secreți polițienești, — toate le făcea cu speranța că se va putea folosi de solidele sale cunoștinți în meseria celei de-a patra puteri în stat: presa. Și în adevăr, când s'a prezentat directorului ziarului *World*, acesta l'a și recunoscut că are 'stofă și l'a luat șef-reporter.

Această onoare l'a făcut pe Tom să'și piardă capul; lovit de fumul mării, imediat și-a tîluit un plan uriaș: să doboare pe *New-York-Herald* prin reportajul său. Multe a încercat dînsul, mai toate au fost cu succes, dar puterile sale, oricât erau de zdrene, erau copleșite de combinațiile îndrăznețe ale lui James, care, fără să'l cunoască, isbutea să'i de joace planurile...

Cu atît mai mult acum, cînd se'ntîlniseră la locul sinistrului omor și *New-York-Herald* apăruse în condiții atît de splendide, Tom a simțit că James e dușmanulsău de moarte și în gîndul său s'a jurat să scape de el.

Ocasia i se presintă de minune: a doîzi James publică, sub pseudonimul său literar Yes, o cronică literară foarte reütăcioasă și foarte cu haz, în care batjocorea pe vara sa, Yenny Wrigt, alias Tom-senior.

Se'narmă cu un revolver și plecă în goană la *New-York-Herald*; ca de obicei găsi acolo pe director, pe secretarul de redacție, James, și un reporter.

— Cine a făcut cronică aceasta?..

Tom, nedescoperit la cap, se duce de-adreptul la James, întinde gazeta pe masă și'i arată articolul înconjurat cu albastru.

James suride imperceptibil și tace.

— Domnule, cine a scris articolul acesta?

James tot tace; nici nu'și ridică ochii de pe hîrtia sa; traduce ceva din franțuzește.

— N'auzi, cine a scris infamia aceasta?

James ridică ochii limpezii spre Tom, îl privește mirat, ca și cum nici n'ar înțelege de ce'i vorba, și apoi își continuă scrisul.

— Eü știu că tu ai comis...

— Ia ascultă, să nu'mi zici tu!

— Ba îți voi zice, fiindcă se vede bine că pielea obrazului îți este foarte insensibilă!

— Te'nșeli, mare reporter de la *World*; dar probabil vrei să'mi dovedești prin limbajul tău că ești un... groh-groh...

— Miserabile!

— Și eu n'am nici de cum poftă să'mi perd vremea cu porcii!...

— Mișelule! și Tom băgă repede mâna 'n buzunarul drept al pantalonilor; în mai scurt timp însă, fin de tot. James apucase călimara și cu o mișcare sigură aruncă toată carnea, frumoasa sa cerneală violetă, în ochii lui Tom. Colosul dădu un strigăt sëlbatec, iar James și cu ceilalți spectatori se porniră pe-un ris isteric...

— O să 'mi-o plătești cu viața, ticălosule, comedia aceasta!...

Cu mâna stângă, cu care 'și scosese batista, se șterse pe față și cu dreapta, scoțând revolverul, îl îndreptă spre James.

Directorul sări la timp; dădu o puternică lovitură lui Tom peste braț și, cum el era orbit de cerneală, nu vedea cum să se apere; s'apropiă și James și, dând adversarului său o përeche de picioare 'n burtă, îi smulse revolverul. Eși; Tom fuga după dënsul.

Secretarul alergă prin niste coridoare și apoi scoborî scările cât putu mai fără 'ntârziere; jos, se opri o clipă, apoi dădu năbusna în odaia de expediție. Acolo era o pivniță; deschizënd ușa odăei, ca să intre, o lăsă deschisă, ridicând tot odată și portița de la becîu!...

Nenorocire lui Tom!! Ochelarii săi, perduți când sărea scările, nu mai puteau să'l ajute și, cu toată greutatea herculeană a trupului său, căzu în căpcană.

James trase portița și puse lacătul; ordonă servitorilor să nu deschidă și se urcă în redacție.

Povesti ce s'a 'ntëmplat și în hohotele de ris ale tus-trei redactorilor, pe cari directorul căuta să le întrerupă cu halbe de bere de cea mai bună calitate, James s'apucă să scrie următorul afiș:

!!!Pentru cititorii noștri!!!

În dorința noastră vie de-a servi cât mai bine pe cetitori, nu ne-am dat niciodată în lături de la nici un sacrificiū, fie moral, fie material. Avem serviciū de ștafete speciale, telegraf și telefon special, trenuri

speciale; orice am întrebuițat pentru ca iubiții și stimații noștri abonați și cititori să fie cei dintâi cari să afle noutățile lumii.

Ei bine, azi o întâmplare extraordinară, am putea zice divină, l'a pus pe secretarul nostru de redacție, y. James, în posesia unei fiare sălbatică, ne mai pomenită pînă acum nici în vreo carte de zoologie, ne mai văzută de niciun explorator, nici în America, nici în Africa, nici în Australia....

Noi posedăm în colosala noastră pivniță această fiară.

Este înaltă, cu părul roșcat, cu fălci de hipopotam și ochi de mămuță; pare foarte inteligentă, deși e cu deosebire sălbatică; scoate niște sunete, cari s'apropie de vocea omului, dar sunt mai mult niște sbierete, pe cari inteligența noastră umană inclină să le apropie de cuvinte.... Ce-i și mai curios e că fenomenalul animal poartă pe nas urme de ochelari!

Avizăm pe cititorii noștri că mâni dimineața, de la orele 6 și jumătate, pot vedea toată ziua fioroasa fiară.

Suntem fericiți a da noi acest spectacol rar cititorilor noștri iubiți și abonaților; anunțăm și pe dame și le rugăm să vină, căci nu'i nici un pericol: la noapte fiara va fi prinsă, pusă într'o cușcă colosală de fier, pe care am și comandat-o la cea mai renumită fabrică...

Acest animal extraordinar, expus de noi, va putea fi studiat de zoologi, astfel că, grație nouă, un mare progres se va face în știință!

Foarte fericiți de această întâmplare, nu putem însă să nu ne exprimăm mirarea noastră cum s'a făcut că o fiară atât de sălbatică, îngrozitoare la vedere, care sbiară într'una, a putut isbuti să intre în oraș și s'ajungă pe stradele așa de populate ale New-York-ului pînă la redacția ziarului nostru.

Ori cum ar fi, mulțumim Providenței pentru acest dar prețios ce ne-a făcut și terminăm, invitând din nou pe toți locuitorii New-York-ului să fie mâne, — cu

mic cu mare, cu rudele și nevestele — la ora șase — la redacția noastră, ca să vadă fiara minunată.

Pe mâne dar!

Directorul ziarului

New-York-Herald.

James dădu directorului să iscălească proclamația; apoi, rizând încă o partidă cu camarazii săi de luptă, plecă:

— Acum mă duc; cred că am dreptul, domnule director... pe ziua de astăzi am făcut destul spor!

I. D. MANOLACHE

PASTEL

Afară'i frig și vremea'i uricioasă.
Ca un curcan plouat privește pe stradă:
Trec care și căruțe încărcate....
Numai eu stau cu mobila grămadă!

Aici dator sunt pentr'un an jum'ate;
Proprietara'i foc de mânioasă!
Mi-a zis să plec.... Dar naiba știe unde!!
Nevasta, drăcuind, umblă prin casă.

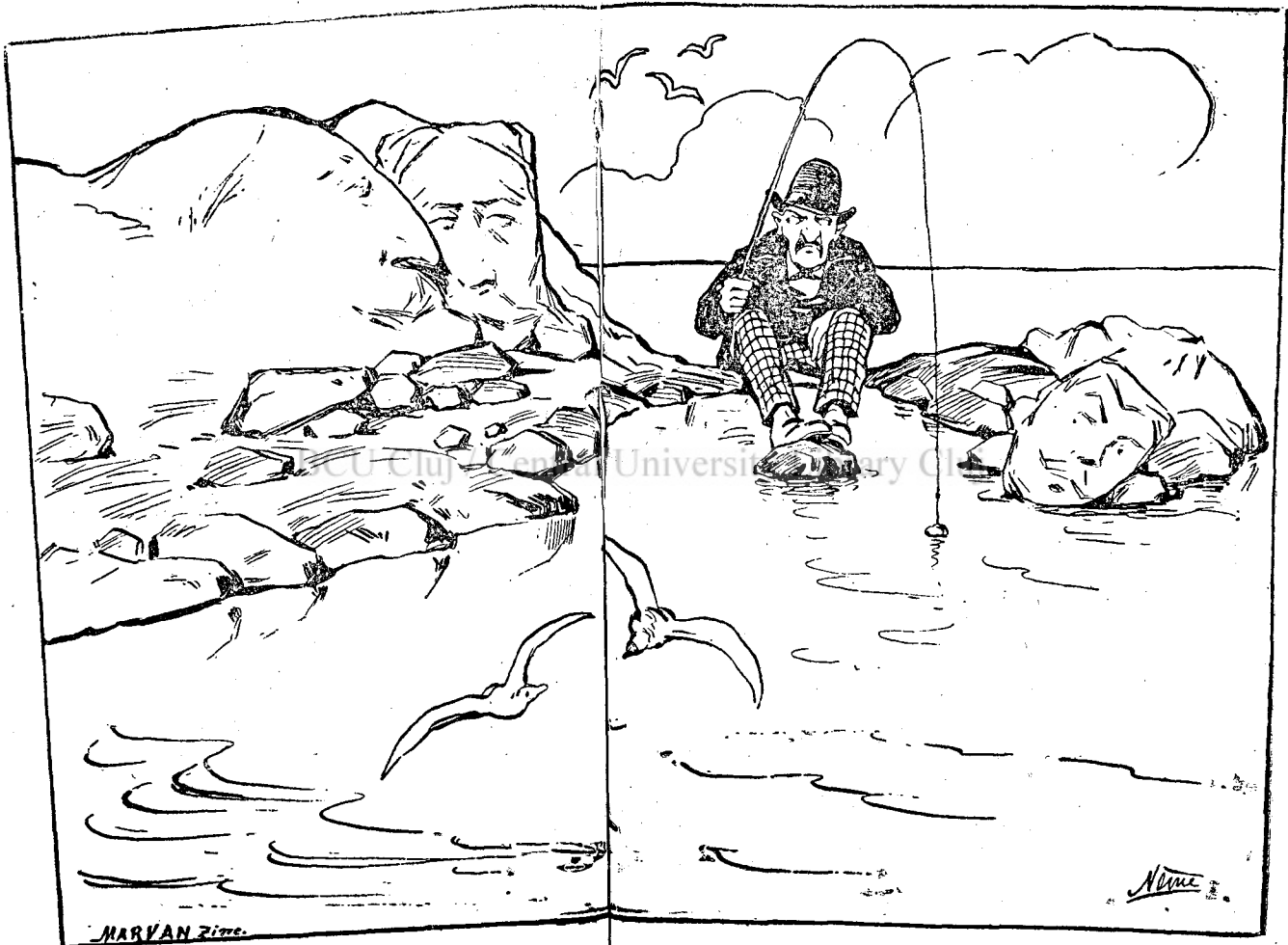
Mă uit la ea și-un tainic dor mă fură:
Să fiu o păsărică sburătoare,
Un cocostire macar ... în zări senine
Eu aș sbura acum când e răcoare!

Să nu mă știu în veci de Sân-Dumitru,
Ferice să trăiesc fără chirie....
Din vis tresar. — În fața mea stă dîrză
Proprietara.... Vai, ce grozăvie!

PLATON.

Cetățeanul prudent

S'a așezat frumos pe istm și uște de-ocamdată în apă turbure

FRUNZELE VEȘTEDE

— Poemă în proză —

Ah ! amicii mei, nu mă condamnați dacă și eu vërs câteva lacrimi de durere pe mormântul încă proaspăt al frunzelor veștede !... Dar dacă nu sunteți nesimțitori, — ceea-ce'î foarte sigur, — atunci priviți în jurul vostru : pe bulevarde, prin grădini, prin Cișmigiu... o, mai ales în Cișmigiu !... E ceva de înspăimîntat !! Pe mine m'aū băgat în toate grozile priveliștele triste, cari se resfață de câteva zile în acest binecuvîntat loc poetic bucureștean !

Priviți plopii, priviți toate esențele de copaci din Cișmigiu, și plângeți soarta aceasta nenorocită a frunzelor veștede ; căci, dacă vë veți gândi mai mult, veți vedea că aceeași soartă aveți și voi !... Astăzi tineri, înflăcărați, bînd bere de Azuga și făcînd curte cu liberalitate, mîne niște simple otrepe veștede, închircite, de risul amar al destinului !..

Așa 'î omul, așa 's frunzele, așa 'î viața, fire-ar altfel că m'am săturat !...

— Priviți cum Cișmigiul nu mai are dimineața luciul său faldurat, nu, ci un luciū mat, aș zice solid, în tot casul nemîșcat !

Și ce e asta ?

— Asta e : ghiață ! O peliță subțire de tot de ghiață, destul de rezistentă, însă, spre a suporta danțul capricios al... frunzelor veștede...

Plângeți, dragii mei amici !.. O, nu ! nu mai plângeți ; din această mică observație după natură : frunzele veștede sburdă, se dau pe ghiață, trageți conclusia necesară și aduceți-vë aminte că, dacă damelor veștede nu le-a venit încă vremea să se dea și ele pe ghiață, se pot da însă cu destulă desinvoltură lui... Amor !

Così va il mondo, zice filosoful ; de aceea, petreceți și rideți !

UZZU

EPIGRAMA

Unuî ephēb

Dac'aș voi în stil omeric
Să'ți fac un compliment cadoū,
Ar trebui să zic : — Poete,
Tu ai două ochi superbî... de boū !

FAR.

„Topidog“

Aveam un prietin, un neamț, care îmi repeta, pe vremuri, niște versuri renumite, carî se pot traduce în românește astfel :

— Acela căruia nu'î place vinul, femeea și musica rămâne *dobitoc* toată viața sa.

Erî m'am întîlnit din întîmplare cu vechiul meu camarad.

— Ei Wilhelm, zic eū, ce mai faci? Tot vin, femees și musică? ..

— *Tot, amice*, răspunse neamțul, scărpinându-se trist în cap; *dar ar fi fost mult mai pun dacă aș fi rămas topidog!..*

SCARLATO

Resbunare de poet

Cu un gest de furie abia stăpînită și cu privirea plină de dispreț, poetul își lăsă iubita singură la masă, cu consumația neplătită, sub privirea îngrijată a țalului și sub ochiadele insolente ale unui actoraș cu ochii ispititori. *Ea*, în loc să-l reție cu o privire rugătoare, se mulțumi să dea indiferentă din umeri și; când nenorocitul dispăru pe ușa sălei, făcu un gest în urma lui, ca și când ar fi zis: Du-te învîrtindu-te ca ciocârlia!

Apoi, fără multe fasoane, ea trecu la masa actorului, cu aceiași ușurință cu care un fluture trece de la o floare la alta. Degetele ei delicate și albe ridicară pînă la buzele 'î rose halba de bere, din care gustase coristul de la Teatrul Național.

În întunericul străzii, poetul își puse mîna la frunte, cu un gest teatral:

— Pe mine să mă înșele ea! Pe un poet!... Tot timpul s'a uitat numai la secătura aia de actor!

În dreptul Teatrului Național se gândi la Othelo și începu să declame :

— Dacă lacrima de femei s'ar prăsi, din fiecare, strop s'ar naște o viperă!!

Ajuns acasă, se contemplă în oglindă:

— Da, el are ochii mari și negri; ai mei, din contra, sunt mici și galbeni; nasul lui e clasic, al meu e cârn și ascuțit; fruntea lui e albă și pură, a mea e brăzdată de cute adânci; părul lui e creț, al meu e lins; are un corp puternic, pe când al meu e slăbănog și deșirat... Da, femei, iubește-l! De la un stîrv ca mine întoarce'ți ochii cu groază; astăzi talentul și geniul sunt cârpe de oală; prostia și stupiditatea pretutindenii e triumfătoare!! Mi-e scârbă, scârbă!... Suflând în luminare, poetul se aruncă îmbrăcat în pat. După câteva momente de reverie neagră, trecu în lumea fantasiilor.

Grozav funcționează de iute imaginația la poeți! Se vedea acum înalt, frumos ca un Semizeu; părea că era îmbrăcat într'un costum de Toreador și sfida, în arena unui circ din Spania, un taur năpraznic, cu coarneau amenințătoare îndreptate spre dînsul.

De-o-dată taurul se aruncă furios, Toreadorul se pune în gardă. Doi ochi negri îl privesc și privirea lor oțelește sângele din vinele luptătorului, care știe că „după luptă îl așteaptă amor“. Și când simți suflarea caldă a neîmblînzitei fiare, îi dăte cu paloșul său sclipitor o lovitură atât de puternică, încât bestia se restogoli în sânge la picioarele mândrului Toreador!

Un sclav, în haina lui mizerabilă, se apropiă sfios și, legând cadavrul, îl trase cu o funie afară din arenă.

Câtă deosebire între un sclav și un Toreador!!

După luptă, Toreadorul alergă la berăria *Cooperativă*. Ce spectacol oribil i se prezintă vederei!

La o masă mai retrasă, sclavul, târâitorul de cadavre, care nu știu prin ce minune se transformase în coristul de la Teatru, se oglindea în „ochii cei negri“, care în tot timpul luptei fusese îndreptați spre bravul luptător.

— Femeie blestemată, strigă poetul trezindu-se ca din un vis îngrozitor. . . . .

În ultimul No. al revistei *România ilustrată* a apărut o poezie intitulată: *Toreadorul*. Într'insa poetul își varsă tot focul... sacru asupra coristului de la Teatru, numindu-l sclav păcătos, iar pe femeea cu ochii negri o tratează ca pe cea din urmă... andalusă!

Așa știe să-și resbune un poet! Nu cu pumnul său cu bîta, ci cu alte arme se servește, în astfel de ocazii, băiatul lui Dedu-Ciuciu-Penciu din Giurgiu!!

In hoc signo vincis Karnabate!

CAZABAN

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfîrșit de toamnă

Vîntul șueră prin arbori
Al lui cîntec învechit,
Frunzele cad ofilite:
Plîng al toamnei trist sfîrșit!

Cocori, berze, rîndunele,
Stoluri-stoluri aū plecat;
Poesie nu mai este,
Satul doarme beat, ploūat!

Ved cum iarna 'neet sosește
Cu-al ei glas tînguitor...
Dar eū rid : iubita vine
Și'mi doînește-un cînt de-amor!

IONIȚĂ

Reflecții

Reflecția unui fotograf: Omul este un animal care posează.

Reflecția unui papugi: Vulgul vrea să fie încălțat: deci, să-l încălțăm!

Opera unei Domnișoare

A apărut «*Psychologia eului femeesc de D-șoara Lenobia Nicolăescu, diplomată a școlii superioare de fete din Lausanne, Directoarea Institutului «Germano-Frances» din București*».

Psychologia... eului... femeesc! — operă eminentă originală, cel puțin după titlu. Rar de tot apar la noi opere de valoare și mai rar încă pe terenul filosofiei. Avem prea puține psihologii în limba română, iar «*Psychologia eului femeesc*» ne lipsea cu desăvârșire. Și poate că ne trebuia!

Cei cari au citit «*Psychologia eului femeesc*» au priceput desigur, ca și mine: a) de ce opul acesta este *Psychologie*; b) de ce *Psychologia* aceasta este a eului; c) de ce eul este *femeesc*; iar cei ce n'au citit-o, vor fi priceput tot așa, sau poate și mai bine. Lucrarea întreagă reprezintă un mare semn de întrebare, pe care îl subdividem astfel:

a) O scriere care tratează chestiuni de pedagogie, dogmatică, didactică, logică, morală, metodologie și chiar psihologie, laolaltă și fără sistemă, ar numi-o: Germanul *Vermischtes* sau *Allerlei*; Românul *Harabură*; Țiganul *Talmeș-Balmeș*; Latinul *Mixtum-compositum*, etc.; Autoarea a numit-o *Psychologia eului femeesc*, iar d-voastră numiți-o cum poștiți!

b) Cât despre întrebarea a doua — de ce psihologia

asta e a *eului* — putem afirma, pînă la noi lămuriri, că Autoarea a avut intenția să joace o festă cititorilor!

Dar, ca să nu greșim, să vedem ce este acest «*eü*» femeesc, care 'și are psihologia sa. Spre o mai ușoară pricepere, intercalăm două rubrici, deoarece argumentele nu se prea îngăduesc; căci

1. „*Eü*” este sufletul, nu corpul,

„Eul constituie persoana” (p. 31)

„Persoana este punctul culminant al sufletului” (pag. 31)

„Eul, voința, partea superioară a sufletului, care poate face opoziție corpului, zicându-i:

Tu nu ești eü” (pag. 33).

„Trebuie să înțelegem un *nu eü* în organele noastre interne” (pag. 59).

2. „*Eü*” este și corpul

„Eul constituie persoana” (p. 31)

?

„Totuși corpul nostru estenoï” (pag. 33).

„Eul este unitatea fundamentală, care ne constituie” (p. 60)

Care va-să-zică *nile eul, nu e eul!* Vă rog citiți bine și pricepeți sănătoși. De altfel e clar, ca apa de Dâmbovița, că *eul* — dacă n'o fi cumva altă drăcie — este persoana, voința, partea superioară a sufletului, unitatea fundamentală, suflet și nu corp, totuși și corp, etc.

c) Și mai puțin explicabilă pare a treia întrebare: de ce eul este «femeesc».

Eü femeesc!? Să facem o mititică dilemă: Orî eul este corp, și atunci psihologia de care vorbim este ginecologie sau orice alt afară de psihologie; orî nu este corp ci suflet, și atunci calificativul «femeesc» nu 'și are nici cum locul. «*Sufletul*» nu acceptă distincțiune de gen: *suflet de gen masculin orî feenin*, de cât poate numai în înțeles impropriu.

Dar să admitem că s'ar putea vorbi de o psihologie a eului femeesc; atunci întrebăm de ce psihologia de față e atare? Poate cumva fiindcă autoarea se adresează sexului femeesc! Dar pentru același cuvânt o predică morală, o cazanie adresată unor bulgari orî

turci, s'ar putea numi cazanie bulgărească ori turcească.

Pe lângă acestea opul prezintă un bogat material, interesant atât pentru cititorii «Moftului Român», cât și pentru adoratorii mofturilor în adevăratul înțeles al cuvântului; dar e împovărat. Decî să ne mulțumim cu câteva spicuri, luate la întemplantare:

«O persoană este o ființă care zice *eū* și care se distinge de tot ce nu este acest *eū*». De unde rezultă că un papagal, dresat să strige «*papă*» și «*eū*», este o persoană; dar un mut?

«Cuvântul *pasiv* vine dela cuvântul patimă, suferință». Treaba filologiei!...

«A mirosi și a gusta sunt două acte pozitiv voluntare, indicând partea atențiunii și a intențiunii în funcțiunile nasului și ale *cerului gurei*.

Nu ne privește dacă cerul gurii său chiar călcâiul ar fi organul gustului; întrebăm numai dacă nu cumva și *auzul*, *vēzul* și *pipăitul* sunt acte tot așa de pozitiv voluntare ca și cele două dintâiu — bine înțeles dacă și acelea vor fi *pozitiv voluntare*.

Mai departe: «*Instinctul imitator se aseamănă cu scuticile și fășiile, care învelesc și protej pe copil, însă un moment sosește când creșterea copilului va trebui să-l desrobească de un ajutor, ce ar deveni o piedecă*». Nimic de zis. Comparația e reușită, cu atât mai mult, cu cât o găsim într'o psihologie a eului *femeesc*.

Relativ la legea *unității*—deși aceasta e chestiune care aparține logicei—găsim: «Nimic nu scapă legii de unitate. Principiul de causalitate se leagă de ea ca și restul. Din cauză în cauză vom ajunge fie la voința individuală a unei ființe libere, fie la legile generale ale universului, care legi presupun o voință unică. Exemplu: Un zid se dărîmă în timpul desghețului. Causa care a deslipit peatra și a făcut să se dărîme zidul este înghețul; cauza înghețului este apa; dacă s'a

găsit apă acolo, este efectul infiltrațiunilor ce s'ar fi putut evita. Lucrătorul a neglijat aceste crăpături din iuțea sa preocupățiune, etc. etc.»

Fie că exemplul și raționamentul de aci ar fi proprii ale autoarei ori împrumutate din Ch. Secrétan, ele se potrivesc de minune în filosofia pură, în logică, mai mult decât în psihologie, și mult mai mult de cât într'ô psihologie a eului femeesc.

Un lucru încă : șirul de cauze și efecte conduce de la dărîmarea zidului la cauza unică, supremă, la *causa causarum*, «voința unică» pe care o acuză de dărîmarea de ziduri și alte ponoase. De acelaș preț ar putea fi și exemplul următor : Bețivul comite crime. Omul se îmbată din vin. Vinul se ține în butoaie, dar butoalele sunt de gorun. Gorunul ține vinul pentru că e legat cu cercuri. Cercurile sunt pe alocurea de alun. Care va să zică alunul comite crime ; dar alunul crește din pământ. Pământul este creat de Dumnezeu. Așa dar Dumnezeu...

Prea e prea!!

Demnă de o deosebită atenție pare a fi afirmațiunea : *La nouă sau zece luni aproape toți copiii și îi să arate mâinile și picioarele și probabil au conștiința de ceea-ce pot face cu ele.* Acestea se adevăresc prin exemplul următor, de altfel bine cunoscut : Tanase Tanestin, cronicarul de la «Palavra Națională», știa chiar la vârsta de cincă luni să țipe și să scoată limba ; la unsprezece luni mergea binișor în patru labe sau de-a-bușile, cum se mai zice ; iar dacă 'l întreba : «ce faci tu, Tănăsică, cu membrele de dinainte ? el 'l arăta că le vîră alternativ în gură, în nas și... viceversa. De aci înainte făt-inucosul progresă și mai surprinzător. La doi ani neîmpliniți, dacă 'l întreba de acelaș lucru, 'l răspundea : «scriu cronici ; când oiă li cioflingar mare, apăr pe cei șarlatani, injur pe cei ce n'or fi așa, fac boroboate și anti...gramaticism.» Așa

în cât nu e de mirare, dacă la 25 de ani fenomenalul Tanase își putea distinge uneori chiar propriul său cap de al oricărui alt dobitoc.

Dacă însă Tanase Tanestin ar fi o raritate, o simplă «arătare», atunci nu știu dacă trebuie să dăm crezământ afirmațiunilor autoarei sau pesimiștilor, cari susțin că *sunt puțini, chiar octogenari, cari să aibă conștiință de ceea-ce pot face cu mâinile și picioarele.*

Psichologia eului femeesc, opera de care vorbim, operă de preț mare — 4 lei, după cum e scris pe copertă — este de 362 de pagini. De ar fi fost chiar de 500, 1000 sau 5000, nimic nu i-ar fi mai adăogat la valoare și tot așa, dacă ar fi fost dimpotrivă: numai de 100, de 50, de 20, de 1, sau chiar de niciuna, puțin de tot i-ar fi scăzut valoarea!

PINON.

DACĂ BEI

Dacă bei vin alb ori negru,
— Drăgășani sau Odobești —
Mergi acas' pe două drumuri,
Ori de fel n'o nimerești!

Dacă bei rachiū sau țuică
Și licoruri ori coniac,
Te pândește-alcoolismul,
Iar spitalu'ți dă de hac!

Dacă bei țapī de Azuga,
Halbe brune, — Salvator, —
Viața fericire'ți pare,
Căsnicia 'ncântătoare
Ca un fin duet de-amor!...

FIRFIRIC

Gazetele și Bacăniile

Cine n'a auzit acea glumă veche ca o fosilă că „în țara noastră toate se încep cu o gazetă“!.. Ei bine gluma asta se îngroașă tocmăi acum în vremuri grele, când s'ar părea că orice glumă trebuie lăsată la o parte, necum să o mai punem și la îngrășat. În adevăr, ați observat că, pentru fiecare literă a alfabetului nostru, avem cel puțin câte o testea de gazete, afară doar pentru literile *x* și *y*, sub care istoria universală va cataloga gazetele grecești și alte ephemeride, ce vor apărea în capitală ca să pecetluiască înfrățirea româno-levantină.

Nu mai începe îndoială că va apare și o gazetă englezească începând cu *w*, ca să apere interesele petrolifere ale americanilor-români. S'a calculat de către un moftolog român că, dacă numărul gazetelor va merge crescendo în aceeași proporție, pînă la 1 Ianuarie toți românii vor fi gazetari, iar numărul gazetelor va fi mai mare ca al cititorilor „Moftului Român,“ care, slavă Domnului! — n'are nevoie de ace de cravată ca să atragă abonații!!

Care să fie cauza acestei calamități naționale?

O vom găsi!

S'a semnalat cu drept cuvânt că ființele, cărora le priește la vreme de crasă, se împuiază și se îngroașă, sunt băcăniile. Nu ne trebuie multă filosofie ca să putem face o apropiere între creșterea jurnalismului și a băcănismului. Am pus mîna pe bubă. Puțin ne pasă dacă băcănismul e cauza jurnalismului ori vice-versa. Ceea ce voim este să rupem înfrățirea dintre aceste două instituțiuni și atunci mîntuirea noastră va fi

aproape. Propun deci următorul proiect în interesul salubrității publice:

Art. 1. Toate publicațiunile insalubre, gazete și reviste, humoristice ori politice, literare ori științifice, hebdomadare ori trimestriale, care au apărut și vor mai apare în timpul crizei — (excepție „Moftul Român“ și alte câteva publicațiuni salubre) — se exclud în interesul sănătății publice din băcăni, de oarece s'a observat că articolele de băcănie sunt infectate de articolele insalubre din gazetele și revistele impure.

Art. 2. Se permite înfășurarea articolelor de consumație numai în capodopere, scrise pe hârtie velină, în operele premiate de Academie, în hârtie nemaculată, precum și în publicațiunile de valoare.

Grație acestei măsuri, care va procura o statue celui ce va reuși să o pună în aplicare, nu veți mai vedea noui gazete și reviste apărând, iar pe cele inutile le veți vedea dispărând mai iute ca stelele care cad, așa în cât un superstițios va putea să zică cu poetul:

Incă o stea mai cade... iar vreun jurnal mai moare!

Iar sănătatea publică, suntem siguri, se va îmbunătăți.

MASTIGOFOR.

EPIGRAMA

Unui actor

Pe scenă ești bogat nevoe mare,
 Marchis și Conte, Rege chiar pe tron...
 Când în culise te desbraci a lene,
 Tu tremuri tot, căci n'ai măcar palton!

MECMET

Un doctor miraculos

Citim în *Adevărul* de luni, 29 Oct. a. c. la rubrica «Inserții și reclame», sub titlul *Un doctor bătaș*:

.... «În noaptea de 8 Septembrie această servitoare spune că l'a văzut pe doctor *tirind de păr pe nevasta sa, cu revolverul într'o mână și cu o luminare într'alta, amenințând și pe servitoare că o va omori, de nu va spune unde sunt*» .....

Cu drept cuvânt autorul inserțiunei, d-nul *Stefan Maslinef* din Babadag, spune la finele ei că doctorul Mironescu e privit ca un bandit. Inchipuiți-vă un om fioros, un al doilea Licinsky pe capul Dobrogei, într'o noapte, pe la ora 12, cu revolverul într'o mână, cu lumina în alta și probabil având și o a treia mână, cu care miraculosul doctor tira de păr pe victimă....

L'a făcut marț pe răposatul D. Draș!

PODAȘU.

AVERTISMENT

— *Domnule șef, vă rog din suflet
Permiteți-mi nenorocitul
Ca să lipsesc vreo două zile,
Eri soacră-mea și-a dat stîrșitul!*

— *Prea bine, du-te, zice șeful,
Regret că ți s'a întîmplat...
Primește deci condoleanțe
Dar voe dă'mi să'ți dau un sfat:*

*Cînd îngropați pe răposata,
S'o puneți în cosciug legată:
Căci s'a obișnuit să moară
In fiecare lună-odată!*

CAIR

C U L M I

Culmea *dărniciei*: Să dai dosul.

Culmea *cuțitului*: Să tae mofturi.

Culmea intimității unui *lăutor*: să'ți tragă briul.

Omenești, prea omenești!

Citim în **Voința Muscelului**:

Stimate Doamnăle Redactor,

În îndelungata mea carieră medicală, pe care am practicat-o de peste 30 de ani și cel mai mult timp în calitate de funcționar, ca medic-șef al spitalului județean local cred că mai toți șefii mei, ce saū succedat sub care am servit în acest timp îndelungat, cât și conjuțeteniū mei, orășeniū, și ruraliū cunosc îndestul serviciile reale, ce le-am adus societății, ca om de știință în meseria mea de Doctor, alinând și vindecând zecimī de miū de bolnavi, pe care mi-a plăcut a o practica, cu drag și iubire de neam, și cu conștiință de datoria mea, atât în timp de pace cât și în timpul răsboiului din 1877; pentru independența noastră națională, la care am luat parte activă.

Așa dar până în prezent, am satisfacția morală că am putut am face datoria către țară și semenii mei, nelăsând cred nimic de regretat, atât ca om în societate, cât și ca om de specialitate, cu toate astea, cât timp forțele intelectuale și fizice 'mi va permite voi continua și de aci înainte, și tot cu aceeași dragoste atât pe terenul practic cât și științific, a aduce serviciile mele, afară, și în special județienilor mei;

Prin urmare în acest sens prin precedentul meu articol, v'am promis că voiū alimenta, și eu din când în când, valorosul dv, jurnal, cu câte un articol special științific; iată dar mă țiu de cuvânt, și astăzi viū a vē înainta spre publicare, primul meu articol medical.

Subscrisul dar a crezut de cuviință, a trata mai întâiū un subiect, de o mare importanță, pentru populația noastră, mai cu seamă pentru cea rurală, care este lipsită cu totu de cunoș-

tința, pentru ași putea apăra și conserva sănătatea sa, cauză principală, ce a făcut și face, ca majoritatea din sătenii noștri să se stingă de timpuriu, la etatea medie între 40 și 50 ani maximum după cum ne probează din nenorocire statisticile...

DR. JUGUREANU

O CUGETARE

Intr'o serată literară opiniile cele mai sincere sunt adesea căscăturile.

TOT MITICA

La berărie.

Costică: (cu tremolo în glas) Mișo dragă, te rog nu face mofturi...

Mitică: O fi abonată la *Moftul*, monșer!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A apărut în Editura Librăriei

Socecă & Comp.

Momente

de

Caragiale

Prețul 3 lei

La 10 Noembrie apare

Almanahul

„Moftului Român“

de

Caragiale.

PREȚUL 1 LEU

Redacția și Administrația

LA

TIPOGRAFIA „EMINESCU”

STRADA SĂRINDAR, 10

Fabrica de bere Azuga

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BERARIA

GAMBRINUS

DIRECȚIA PERSONALĂ

A DOMNULUI CARAGIALE

Bere Coroana și Salvator